
IRAKLI ÇOCUĞUN 2003'TEKİ ÖLÜMÜNDEN İNGİLİZ ASKERLERİ SORUMLU BULUNDU

19.09.2016

BBC, 16 Eylül 2016

İngiltere'de Irak'ın işgali dönemindeki sivil ölümlerini soruşturan bir yargıç, 2003 yılında Basra'da bir Iraklı çocuğun boğularak ölümünden İngiliz askerlerinin sorumlu olduğuna hükmetti.

Yargıç dört İngiliz askerinin çocuğu kanala girmeye zorladıklarını ve boğulmasına seyirci kaldıklarını söyledi.

Fakat olaydan 13 yıl sonra tamamlanan soruşturma, bir yargılama niteliği taşıyor.

Yağma şüphesiyle alınmıştı

15 yaşındaki Iraklı çocuk Ahmed Cabbar Kerim Ali, İngiliz askerleri tarafından yağmacılık yaptığı şüphesiyle gözaltına alındıktan sonra ölmüştü.

İngiliz yargıç, hazırladığı raporda, Ahmed'in hiç gözaltına alınmaması, alındıktan sonra kanala girmeye zorlanmaması, ve boğulacağı belli olduğunda kurtarılması gerektiğini söyleyerek İngiliz askerlerinin defalarca suç işlemiş olduğuna hükmetti.

Savunma Bakanlığı: Üzgünüz

İngiltere Savunma Bakanlığı bir açıklama yaparak "Çok üzgünüz" dedi.

Savunma Bakanlığı sözcüsü, bu bulgulardan, gelecekte benzerlerinin yaşanmaması açısından ders alınacağını söyledi.

İngiltere silahlı kuvvetleri Irak'ın işgali kapsamında Basra kentine 2003 yılının 6 Nisan gecesini girdiler ve hızla geniş bir bölgeyi kontrol altına aldılar. Ancak kentte yaygın bir yağmalama başlamıştı.

Raporda o dönem Basra'da tam bir kaostan hüküm sürdüğü kaydediliyor.

Ahmed'in ölümüyle sonuçlanan olayda İngiliz askerleri yağma ihbarı ile terkedilmiş bir sanayi tesisine gittiler ve orada yağma yaptıklarından şüphelendikleri 20 ila 30 kişiyle karşılaştılar.

Bir kaçma kovalamaca sonucu aralarında Ahmed'in de bulunduğu 4 kişiyi yakaladılar ve önce bir su birikintisine girmeye zorladılar.

Sonra bu dört kişiyi Warrior zırhlı aracına alarak Şattül Basra kanalına götürdüler ve zorla kanala soktular.

Gözüne alınanlardan biri olan Ayad Salim Hanun, silah zoruyla kanala girmeye mecbur edildiklerini anlattı.

Taş da attılar mı?

Hanun ayrıca, askerlerin onları daha derine gitmeye zorlamak için taş attıklarını da söyledi.

Raporda askerlerin taş attığı iddiasının doğru olup olmadığı konusunda başka kanıt bulunamadığı kaydediliyor.

Ayrıca Hanun'un tanıklığının "tercümeden kaynaklanan hatalar ve yanlış anlamalar da dahil" bir çok bakımdan eleştirildiğine de dikkat çekiliyor.

Buna karşılık Yüksek Yargıç Sir George Newman başkanlığında yürütülen soruşturma sonucu hazırlanan Irak'daki sivil ölümleriyle ilgili raporda, İngiliz askerlerinin bu olaydaki davranışları, "beceriksiz, yanlış, tehditkar ve yol açabileceği zarar hesaplanmadan" yapılmış hareketler olarak tanımlanıyor.

İngiliz birlikleri Basra'da yıllarda kaldı

Raporda, Ahmed'in ölümü konusunda "Askerler tarafından kanala girmeye zorlandığı için ölmüş, orada, zor durumda olduğu ve suya gömüldüğü askerler tarafından izlenmiştir. Kendisini suya girmeye zorlama konusundaki hukuksuz davranış bir yana, ölümü engellenebilirdi çünkü zor durumda olduğu belli olduğunda kurtarılabilirdi ve kurtarılması gerekirdi" deniliyor.

Soruşturmada askerlerin bu davranışlarını makul gösterecek bir açıklama yapamadıkları, muhtemelen can korkusu içinde oldukları da kaydedilmiş.

Raporda sorumlu bulunan ancak adları verilmeyen dört İngiliz askeri 2006 yılında yargılandıkları askeri mahkemede ölüme sebebiyet vermekten suçsuz bulunarak beraat etmişlerdi.

13 yıl sonra ve cezai sonucu yok

Savaşta 13 yıl sonra hazır olan rapor, işgal sırasında İngiltere silahlı kuvvetlerinin "işgalci bir güç" olarak omuzlarına yüklenen sorumlulukları yerine getirecek kaynak ve eğitime sahip olup olmadıkları konusunda ciddi kuşkular doğurduğunu kaydediyor.

Devlet Başkanı Saddam Hüseyin ve hükümetinin devrildiği ABD-İngiltere koalisyonunun işgali sırasında Irak'da en az 150 bin sivil öldü 1 milyonu aşkın insan yerinden yurdundan oldu. Bu dönemde hayatını kaybeden İngiliz askerlerinin sayısı ise 200.

O günden bu yana da Irak'da şiddet olayları ve çatışmalar devam ediyor.

Irak'da sivil ölümlerini inceleyen soruşturma 2013 yılında İngiliz askerlerinin karıştığı az sayıdaki sivil ölümü vakasını incelemek üzere başlatıldı.

Bu tür soruşturmalar, şahsi ya da kolektif bir suç hükmü ve cezai sonuç yaratmıyor.